



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Vojtěcha Šimíčka, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka (soudce zpravodaj), Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **Přípravný výbor pro konání místního referenda**, jednající zmocněncem P. K., zast. Mgr. Kateřinou Sedláčkovou, advokátkou se sídlem Ostrovní 126/30, Praha 1, za účasti: **obec Mišovice**, se sídlem Mišovice 20, Čimelice, o návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu, o kasační stížnosti navrhovatele proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 10. 2025, č. j. 52 A 6/2025-16,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V obci Mišovice proběhlo ve dnech 3. a 4. 10. 2025 místní referendum o otázce: „*Souhlasím s výstavbou větrných elektráren v katastru obce Mišovice?*“ Dne

14. 10. 2025 v 16:23 hodin byl Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) doručen do datové schránky návrh navrhovatele na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu podle § 91a odst. 1 písm. d) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[2] Krajský soud návrh odmítl pro opožděnost nyní napadeným usnesením. Vyšel z toho, že zápis o výsledku hlasování v místním referendu byl na úřední desce Obecního úřadu obce Mišovice zveřejněn dne 4. 10. 2025, takže počátek běhu desetidenní lhůty stanovené podle § 58 odst. 2 a § 53 odst. 1 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o místním referendu“), se odvozoval od zveřejnění téhož dne, což ostatně nezpochybňuje ani sám navrhovatel. Lhůta tedy začala běžet dne 5. 10. 2025 a uplynula dne 14. 10. 2025 v 16:00 hodin, tudíž návrh doručený do datové schránky soudu až v 16:23 hodin stejného dne byl opožděný.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření účastníka řízení

[3] Navrhovatel (dále též „stěžovatel“) podal proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost a navrhl, aby NSS napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc krajskému soudu k novému projednání.

[4] Stěžovatel v první řadě namítal, že zákon o místním referendu byl vytvořen před více než dvaceti lety, v důsledku čehož omezení lhůty na 16:00 hodin posledního dne (§ 53 odst. 1 zákona o místním referendu) vychází z reality doby, kdy podatelny soudů běžně končily provoz v tento čas a datové schránky ještě nebyly zavedeny. Podle názoru stěžovatele se tak jedná o restriktivní použití ustanovení, které nemá oporu v principech procesního práva a jehož účelem bylo určit pouze lhůtu pro osobní podání u soudu, nikoli pro podání elektronická.

[5] V této argumentaci stěžovatel pokračoval námitkou přílišného formalismu ze strany krajského soudu při výkladu předpisů týkajících se lhůty. K tomu odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 16. 10. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 16/12, ve kterém se objevuje apel na zákonodárce, aby vycházel z obvyklých lhůt a nevytvářel bez závažných důvodů nová časová omezení.

[6] Další stěžovatelův argument cílil na formu podání. Stěžovatel tvrdil, že lhůta do 16:00 hodin je míněna výhradně pro podání učiněná osobně na podatelnu soudu a nevztahuje se na ostatní způsoby (poštou či elektronicky). Dovozuje to jednak z faktu, že v době vzniku zákona nebyla elektronická forma podání možná, jednak ze svého chápání této lhůty, která podle něj nebyla dodržena jen kvůli přesnému časovému vyznačení v podání datovou schránkou, zatímco kdyby využil poštovní přepravy, byl by vyznačen pouze den podání, takže lhůta by byla zachována.

[7] Třetí stěžovatelův argument se týkal tvrzené nesprávnosti použití § 53 odst. 1 zákona o místním referendu jako takového. Stěžovatel se domnívá, že jelikož § 58 téhož předpisu neodkazuje na jiná ustanovení, nelze v tomto případě vůbec aplikovat § 53 a skrze něj omezení časem 16:00 hodin posledního dne lhůty.

[8] Účastník řízení se ve lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] NSS posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Takové vady NSS neshledal, přistoupil tedy k posouzení kasačních námitek.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] V projednávané věci není sporu o tom, že návrh na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu byl krajskému soudu doručen do datové schránky posledního, tj. desátého, dne lhůty v 16:23 hodin.

[12] V § 58 odst. 2 zákona o místním referendu je lhůta pro návrh na vyslovení neplatnosti hlasování stanovena tak, že *„návrh je třeba podat nejpozději do 10 dnů po vyhlášení výsledků hlasování.“*

[13] Tentýž zákon v § 53 odst. 1 stanoví: *„Lhůta určená podle dnů je zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u příslušného orgánu, a to nejpozději do 16.00 hodin.“*

[14] Otázka opožděnosti podání po 16. hodině byla v minulosti Nejvyšším správním soudem opakovaně řešena – např. v bodě 17 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2014, č. j. Ars 2/2014-19, se uvádí, že *„§ 57 zákona o místním referendu poskytuje návrhovateli deset dnů, ale konec je určen (podobně jako např. ve věcech volebních) na konkrétní hodinu: § 53 odst. 1 ji tedy zkrátí, když stanoví, že lhůta je zachována, je-li úkon učiněn poslední den lhůty do 16.00 hodin. ... [p]odobně jako v zákonné úpravě voleb, jde o lhůtu, jejíž konec je podle zvláštního zákona určen podle hodin.“* Obdobně ve vztahu k § 58 zákona o místním referendu soud rozhodl též např. v rozsudku ze dne 14. 9. 2016, č. j. Ars 1/2016-26.

[15] Stěžovatelova argumentace vytvořením zákona před zavedením elektronického podání by byla vhodná spíše pro návrh změny zákonné úpravy než jako námitka před soudem, který je vázán zákonem a nemůže se rozhodnout jej ignorovat pouze pro „zastaralost“ vzhledem k moderním technologiím. Naopak by taková svévole soudu narušila jasně vyjádřenou vůli zákonodárce, jakož i dvacetiletou konzistentní rozhodovací praxi.

[16] Stejně tak se pro daný případ nejvíce vhodná argumentace nálezem Pl. ÚS 16/12, který je právě v části citované stěžovatelem zejména apelem na zákonodárce pro vytváření zákonných lhůt předvídatelným způsobem. Vzhledem k více než dvaceti letům existence této lhůty v českém právním řádu a ke stejné úpravě ve všech zákonech upravujících volby, tedy institut velmi blízký referendu, lze její existenci jen těžko označit za nepředvídatelnou.

[17] Nejvyšší správní soud tedy neshledal důvod odchýlit se od své ustálené judikatury.

[18] Ke stěžovatelově úvaze, že podání poštovní přepravou ve stejnou dobu by vedlo k zachování lhůty, Nejvyšší správní soud připomíná, že lhůta pro podání ve věci soudního přezkumu referenda má povahu hmotněprávní, nikoli procesní, jak plyne již z výše citovaného textu zákona, stejně jako z judikatury. Tak v bodě 9 rozsudku ze dne 28. 6. 2018, č. j. Ars 5/2018 - 43, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že *„přímo ze zákona vyplývá, že lhůta k podání návrhu na vyhlášení místního referenda soudem je lhůtou*

hmotněprávní. Ustanovení § 53 odst. 1 zákona o místním referendu totiž výslovně uvádí, že návrh je ve lhůtě třeba učinit u příslušného orgánu. Je tedy nasnadě, že městský soud zcela správně uzavřel, že v tomto případě nestačí, pokud je návrh ve stanovené lhůtě podán k poštovní přepravě (viz § 40 odst. 4 s. ř. s.).“ Zatímco procesní lhůty jsou dodrženy již podáním k poštovní přepravě, lhůty hmotněprávní vyžadují, aby byl úkon učiněn a doručen nejpozději v poslední den lhůty, resp. k okamžiku, který zákon stanoví. K tomu srov. například z komentářové literatury: „V případě, že je třeba učinit úkon předvídaný tímto zákonem u správního orgánu (např. žádost obecnímu úřadu o vydání hlasovacího průkazu podle § 30 odst. 2) nebo u soudu (podání návrhu k soudu podle § 57 nebo § 58), je třeba učinit takový úkon u příslušného orgánu (správního orgánu nebo soudu) nejpozději poslední den lhůty, a to nejpozději do 16.00 hodin. Lhůty podle zákona o místním referendu, stejně jako lhůty podle volebních zákonů (viz např. § 67 odst. 3 vol. zast. ob.) jsou lhůtami hmotněprávními. Nestačí tedy, jako by tomu bylo v případě lhůt procesních, aby např. posledního dne lhůty byla podána poštovní zásilka adresovaná tomuto orgánu, která obsahuje podání, držitelé poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence [srov. § 40 odst. 1 písm. d) spr. řádu, § 40 odst. 4 s. ř. s.]“ (Kopecký, M. Zákon o místním referendu. Komentář. [§ 53 k odst. 1] [ASPI]. Praha: Wolters Kluwer, 2016.).

[19] Co se týče stěžovatelovy námitky o nemožnosti aplikace § 53 odst. 1 zákona o místním referendu na lhůty dle jeho § 58, lze se odvolat například na již zmíněný rozsudek č. j. Ars 1/2016-26, kde soud řešil obdobnou situaci, tedy odmítnutí pro opožděnost návrhu, který byl krajskému soudu doručen posledního, tj. desátého, dne lhůty ve 21:32 hodin. Nejvyšší správní soud zde použil svou judikaturu k totožně určenému konci této hmotněprávní lhůty ve volebních věcech (zejména usnesení ze dne 13. 11. 2013, č. j. Vol 152/2013 - 18, konkrétně k místnímu referendu viz též rozsudek ze dne 28. 6. 2018, č. j. Ars 5/2018 - 43, shrnutí dosavadní judikatury a potvrzení jejích závěrů viz též v rozsudku ze dne 16. 3. 2022, č. j. Ars 3/2021-32) a odmítl obdobnou argumentaci tehdejšího stěžovatele systematickým zařazením § 53 zákona o místním referendu před úpravu soudního přezkumu: „*Ustanovení § 53 zákona o místním referendu je zařazeno do hlavy IX - Společná ustanovení, nepoužitelnost zde uvedených ustanovení na následující části zákona nelze dovodit pouze z označení kapitoly a jejího zařazení v rámci zákona. Ustanovení o posuzování běhu lhůt jsou běžnou součástí zákonů, jsou formulována obecně v různých částech a předpokládá se jejich použití pro lhůty určené tímto zákonem, není-li určeno jinak – což v případě ustanovení § 57 zákona o místním referendu není.*“ Stejně tak není zvláštní úprava konce lhůt obsažena ani v nyní aplikovaném § 58 zákona o místním referendu. Stěžovatelovu argumentaci tak nelze přijmout.

[20] Krajský soud tedy návrh podaný do datové schránky soudu poslední den lhůty až v 16:23 hodin správně označil za opožděný z důvodu nedodržení lhůty podle § 53 odst. 1 zákona o místním referendu.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud na základě shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl.

[18] Soud v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2026

Vojtěch Šimíček
předseda senátu